

2. Gotlieb B.H., Bergen A.E. Social support concepts and measures / B.H. Gotlieb, A.E. Bergen // *Journal of Psychosomatic Research*. – 2010. – Vol.69. – pp. 511-520. – available from <http://www.Elsevier.com>
3. Measuring and intervening in social support./ [Eds. Cohen. S., Underwood. L., Gottlieb B.]. – New York: Oxford University Press. 2000. – pp. 33-41. – available from <http://www.psy.cmu.edu/~scohen/Publications.html>
4. Shumaker S.A., Brownell A. Toward a Theory of *Social Support*: Closing Conceptual Gaps // *Journal of Social Issues*. –1984. –Vol.40, №4 – pp.11–36. – available from <https://koutsi.files.wordpress.com/2012/08/shumaker-1984.pdf>

Коберник І. В., аспірант НаУКМА (м. Київ)

ФОРМУВАННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРОГРАМІСТІВ

(на прикладі вивчення іноземної мови)

Володіння іноземною мовою на сьогодні є невід’ємною складовою загальної професійної компетентності молодого фахівця. Особливо відчутною така потреба є серед фахівців технічного профілю. Причиною того є розвиток інформаційних технологій і те, яке місце Україна посідає серед країн, що постачають на світовий ринок висококваліфікованих програмістів. На думку досвідчених фахівців з програмування, професійна діяльність інженера-програміста безпосередньо пов’язана зі знанням англійської мови. Отже провідною метою навчання іноземної мови майбутніх фахівців має стати формування комунікативної компетентності. А оскільки мова є інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу, одним із невід’ємних компонентів загальної комунікативної компетентності ми вважаємо конфліктологічну компетентність.

Більшість молодих інженерів-програмістів працевлаштовуються в іноземні компанії, або компанії, що співпрацюють із іноземними замовниками. Відповідно, іноземна мова стає основним засобом спілкування між колегами або із замовником продукту. Однак лише знання граматичних норм і правил не свідчить про високий рівень володіння мовою, а іноді навіть є перешкодою у спілкуванні. Мова – це культура, і у кожній культурі є свої закони, норми і правила знання яких необхідне для досягнення міжкультурної комунікативної компетентності, тобто «діалогу культур».

Перешкодою на шляху до успішного спілкування може бути відсутність ділових комунікативних навичок, що відповідають тій або іншій культурі. Зокрема серед найбільш поширених недоліків, викладачі англійської мови виділяють – незнання національних та культурних особливостей країни – носія мови; написання електронних листів без урахування міжнародних правил ділової комунікації; відсутність навичок перепрошувати, співчувати, інформувати про проблему, невміння проводити наради на міжнародному рівні та інші. [5, с.67]

Саме тому постає необхідність у формуванні конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців технічної сфери, зокрема програмістів у процесі вивчення іноземної мови, у першу чергу англійської.

Питанням конфліктологічної компетентності займаються такі дослідники: Є. Богданов, В. Зазикін, Л. Петровська, Б. Хасан, Л. Цой.

Л. Цой визначає конфліктологічну компетентність – як здатність людини у реальному конфлікті здійснювати діяльність, спрямовану на мінімізацію деструктивних форм конфлікту й перехід від соціально-негативних процесів до соціально-позитивних. Конфліктологічна компетентність представляє собою рівень розвитку обізнаності людини про діапазон можливих стратегій конфліктуючих сторін і вміння допомагати у реалізації конструктивної взаємодії у конкретній конфліктній ситуації [4].

Б. Хасан вважає, що конфліктологічна компетентність це – синтез теоретичних знань про конфлікт як соціально-психологічний феномен, поінформованість про діапазон можливих стратегій поведінки у конфлікті, вміння реалізовувати ці стратегії у конкретних життєвих та професійних ситуаціях [3, с. 15].

На думку Н. Самсонової конфліктологічна компетентність включає такі складові: розуміння природи протиріч і конфліктів між людьми; формування конструктивного ставлення до конфліктів у організації, володіння навичками неконфліктного спілкування у важких ситуаціях; вміння оцінювати і пояснювати проблемні ситуації, що виникли; наявність навичок усунення негативних наслідків конфліктів [2].

На думку Є. Богданова та В. Зазикіна конфліктологічна компетентність не зводиться тільки до системи знань про сутнісні характеристики конфлікту, але й передбачає активний вплив на нього [1].

Таким чином можна говорити про те, що конфліктологічна компетентність це складова загальної комунікативної компетентності, а отже безумовна складова успіху молодого фахівця технічної сфери, зокрема програміста. Формування конфліктологічної компетентності не може відбуватися відокремлено від формування загальної комунікативної компетентності, а отже паралельно із формуванням граматичного, дискурсивного, прагматичного, і звичайно ж, соціолінгвістичного компоненту вивчення мови. І хоча саме поняття є відносно новим, потреба у його дослідженні, а також впровадженні у систему вивчення іноземної мови зростає з кожним роком по мірі того, як зростає потреба в українському суспільстві у фахівцях, що володіють іноземною мовою та комунікативною компетентністю, а отже вміють побудувати ефективну комунікацію у міжнародній команді.

1. Богданов Е. Н. Психология личности в конфликте: Учебное пособие / Е. Богданов, В. Зазыкин. – Питер 2004. – 224 с.

2. Осташко Н. Підвищення рівня викладання ділової англійської мови у міжнародних ІТ-компаніях в Україні: практичні рекомендації./Н. Осташко//Вища школа. – 2013. – №11. – С. 66-70.

3. Самсонова Н. Конфликтологическая культура специалиста и технология ее формирования в системе вузовского образования: Монография / Самсонова Н. – Калининград Изд-во КГУ, 2002. – 08 с.

4. Хасан Б. Конструктивная психология конфликта / Хасан Б. И. – СПб. : Питер, 2003. – 250 с.

5. Цой Л. Н. Проблемы подготовки конфликтологов к профессиональной деятельности в конфликтах: экстремальные ситуации, конфликты, согласие / Цой Л. Н. – М. : Академия управления МВД России, Институт социологии РАН, 1998. – 123 с.

6. Canale M. Approaches to communicative competence / M. Canale, M. Swain, – Singapore : SEAMEO Regional Language Center, 1980. – 63 p.

7. Hadley A. O. Teaching language in context / Hadley A.O. – Heinle and Heinle, 2000. – 512 p.

*Лемак Т.В., науковий співробітник
науково-організаційного відділу,
ЦНДІ ОБТ ЗС України, (м. Київ)*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ НА ФАКУЛЬТЕТІ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ

Основним при формуванні змісту й організації підготовки студентів-психологів на факультеті підготовки офіцерів запасу є урахування сучасних вимог до особистості і діяльності офіцера. Більшість науковців відзначають, що важливою умовою успішності військової діяльності є високий рівень їх професійної компетентності.

У цьому контексті особливого значення набуває проблема формування у студентів знань та навичок з питань вирішення та попередження конфліктів.

Професійна компетентність – це характеристика, що обумовлює здатність і готовність виконувати професійні функції відповідно до прийнятих норм, стандартів, вимог. Комунікативна компетентність є частиною професійної компетентності майбутнього офіцера-психолога. Особливе місце в структурі комунікативної компетентності займає конфліктологічна компетентність. [1] Конфліктологічна компетентність є однією із необхідних складових професійної компетентності майбутнього офіцера-психолога сучасних збройних сил.

Варто зазначити, що в обов'язковому мінімумі змісту підготовки студентів факультету військового профілю проблемі формування конфліктологічної компетентності приділяється недостатньо уваги.

На сучасному етапі здійснено ряд досліджень проблеми формування конфліктологічної компетентності (А. Анцупов, Є. Богданов, В. Зазикін, Н. Самсонова, Л. Цой, А. Шипілов, Л. Петровська, А. Гірник).